

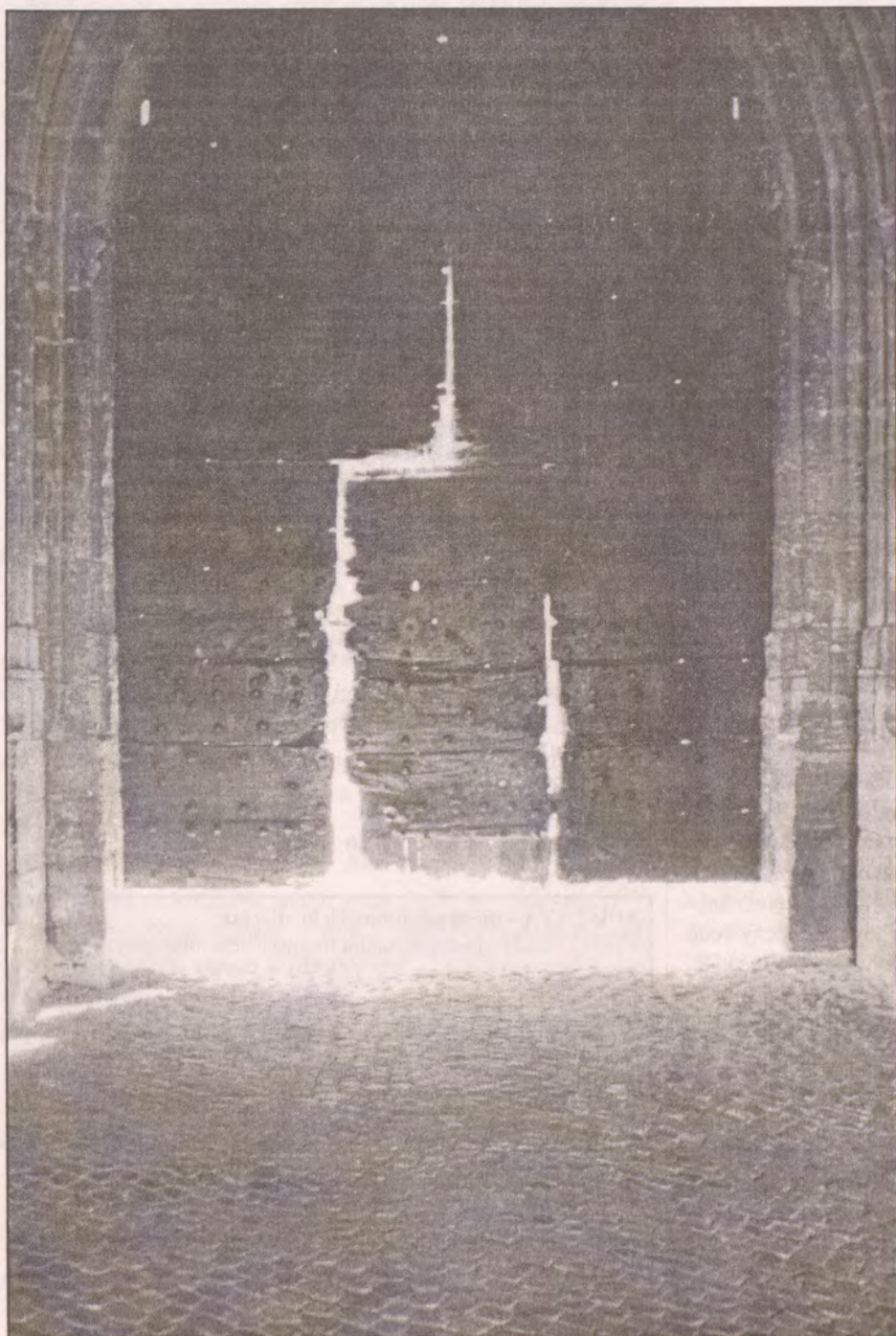
ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník I / Číslo 13

prosinec 1996

Cena : 6,- Kč

Hluboké prožití doby adventní v radostném očekávání Kristova příchodu vám všem, milí čtenáři, přeje

redakce

Z obsahu:

Svatý Vojtěch
(str. 2)

Narozeniny otce
biskupa Josefa
(str. 4 - 5)

Diecézní setkání
manželů
(str. 6)

Diecéze má nového
generálního vikáře
(str. 8)

Petr Kuba jáhnem
(str. 9)

Slovo otce biskupa
Škarvady
k mariánské úctě
(str. 15)

Kráčej cestou sv. Vojtěcha

„Vstaň, vezmi dítě jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu.“ Mt 2,13

Adventem vstupujeme do posledního roku Desetiletí duchovní obnovy českého národa, ve kterém oslavíme milénium mučednické smrti sv. Vojtěcha. Tento rok nejen uzavírá desetiletí zásadních změn v situaci české církve, ale je i výzvou k novému vyjití, jehož vzorem a patronem se má sv. Vojtěch stát.

Cesta životem

Vojtěch se narodil kolem poloviny 10. století do rodiny knížete Slavníka, vládce východních a jihovýchodních Čech a konkurenta centralizující přemyslovské moci. Svě mládí prožíval na hradisku v Libici. V průběhu těžkého onemocnění byl zaslíben duchovnímu stavu. Po rychlém uzdravení odešel studovat do Magdeburku do prostředí kolem arcibiskupa Adalberta (po něm přijal své birmovací jméno). Už od mládí se tak pohyboval v centru západního vzdělání a kultury. Po návratu do Čech vstupuje do řad kapitulního kléru a je často v blízkosti prvního biskupa Dětmara - při jeho smrti od něj slyší kající slova o příliš povolném biskupském působení. V roce 982 je Vojtěch zvolen druhým pražským biskupem - rozumělo se přitom samosebou, že bude nástrojem vlády Přemyslovců. Pro získání investitury odchází za císařem do Itálie. Na cestě se seznamuje s opatem Majolem, hlasatelem clunijské reformy benediktinů i celé církve. Církev má podle ní být hodnotou sama o sobě a nemůže zůstat v područí světské moci. Pro církev je podstatný hluboký duchovní život a nekompromisně žité křesťanství - na ostatní se nesmí brát ohled. Vojtěch je zdroje toho, co má brzy v církvi tak silně zapůsobit.

Do Prahy se biskup Vojtěch vrací nově zformovaný, s jasnou představou o svém působení. Začíná zcela suverénně vystupovat proti knížecímu a velmožskému vlivu na hradské kostely. Žádá pro církev úplnou nezávislost - a také celý desátek. Kritizuje pohanské zvyky společnosti a kompromisní život kněžstva. Je přímý, opravdový a neústupný - a je odmítán na všech stranách. Odmítání prohlubuje jeho osobní duchovní život, hledá jistotu, že působí

ny - tak k tomu inspiroval Vojtěch papeže. Znovu se však vystřet biskupových zásad s polopohanskou společností. Vojtěch znovu opouští Čechy, odchází do Říma a stává se převorem aventinského kláštera. V té době je v roce 995 v Čechách vyvražděn jeho rod Slavníkovců. Přemyslovci poté definitivně odmítají biskupův návrat. Vojtěch několikrát pobývá u císaře Otty III. a získává papežův souhlas k misijní činnosti. Upevňuje křesťanství

Prahy.

Tento povrchní přehled nemůže vystihnout plnost Vojtěchova života. Života muže, který naplnil několik odlišných poslání a každé z nich do krajnosti. Byl biskupem, mnichem a převorem, byl evropsky významným člověkem - jako diplomat i jako misionář, byl tvůrcem literárních děl a inspirátorem nejvyšší postavených osob. Odkud to všechno vycházelo?

Život jako cesta

Z naplněnosti Vojtěchova života je možné vyzdvihnout příkladem mnoho důležitých momentů - Vojtěchovu vzdělanost, jeho nadnárodní chápání křesťanství, jeho evropanství a středoevropanství, jeho misijní odhodlanost. Situace církve v dnešním světě však bude svádet mnohé interprety k apelování na Vojtěchovu neohroženost a nekompromisnost ve vztahu k „hříšné“ společnosti. Mohlo by se po nás žádat, abychom byli stejně nesmlouvaví a pevní, abychom důsledně žádali pro církev takové postavení, jaké jí „náleží“, abychom vytrvale odhalovali provinění bezvěreckého světa... To by však bylo vel-

(dokončení na str.5)

desetiletí
duchovní
obnovy

opravdu z Boha. Když opozice v řádách vládnoucí moci i vlastního duchovenstva roste, odchází Vojtěch v roce 988 do Říma. Z Říma se vydává na pouť do Svaté země. Při zastávce v Monte Cassinu, prvním benediktýnském klášteře, je však získán pro mnišský život. Snaha o opravdovost jej brzy vede k přestupu do aventinského kláštera v Římě, který byl centrem reformních proudů. Po čtyřech letech mnišského života jej vyhledá české poselstvo s prosbou o návrat na biskupský stolec. Vojtěch se vrací spolu s dvanácti mnichy cestou přes západní Evropu. Spřátelí se při tom s budoucím císařem Ottou III. a putuje po Francii.

Do Prahy vstupuje v kajícím rouše, bouřlivě vítán - zralý muž, uznávaný v celé Evropě, biskup a mnich. V roce 993 zakládá pro své bratry z Aventina břevnovský klášter, který se má stát centrem misie mezi Slova-

cku a 23. 4. 997 umírá mučednickou smrtí mezi pohanskými Prusy. Jeho kult se rychle šíří celou Evropou, Češi se k němu znovu hlásí v roce 1039, kdy Břetislav I. přenáší Vojtěchovy ostatky z Hnězda do

ZDISLAVA - měsíčník litoměřické diecéze

Vydává s církevním schválením litoměřického biskupství

Římskokatolická farnost,

Janov nad Nisou 41, 468 11

tel./fax. 0428/380 015, e-mail: farjan@vtx.cz

Řídí redakční rada, šéfredaktor Luboš Růta.

Grafická spolupráce: Jan Hrubý

Tiskne: GLOS Semily

Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků.

Distribuce: redakce - roční předplatné 100,- Kč včetně poštovného, při hromadných objednávkách sleva

Registrace: MK ČR 7397

ISSN 1211-3042

Ročník I., číslo 13

Datum vydání: 1.12.1996

(uzávěrka příštího čísla 5.12.)

Cena: 6,- Kč

Podávání novinových zásilek bylo povoleno Českou poštou, s.p. OZSeČ v Ústí nad Labem, č.j. P/1 - 3892/95 ze dne 18.12.1995

Milí čtenáři,

trinácté číslo Zdislavy, které držíte v rukou, završuje první rok vydávání našeho diecézního časopisu. Při takové příležitosti bývá zvykem zhodnotit, ohlédnout se za tímto obdobím. Bývá také zvykem šéfredaktorů vychválit „svůj“ časopis, který je vždy lepší než ty ostatní. Pokusím se takový nebýt a předložit vám pokud možno objektivní pohled na současnou situaci Zdislavy.

Před rokem, v prvním čísle, psal otec biskup o záchvěvech nejistoty, jak bude tento časopis přijat těmi, pro které je určen. Zda se mu podaří oslovit nejen ty, kteří pravidelně přicházejí do kostelů, ale i ty ostatní.

V současné době je časopis vydáván ve více než dvoutisícovém nákladu a počet objednávek se stále mírně zvyšuje. Z tohoto stavu vyplývá, že jste jej přijali. Že začít s jeho vydáváním nebylo chybným krokem a že ti, kteří hovořili o jeho brzkém zániku, se mýlili. Také skutečnost, že Zdislava je finančně zcela soběstačná a vychází bez jakékoliv vnější podpory, svědčí o tom, že má právo na život.

Jsmo si samozřejmě vědomi, že ne vše se daří tak, jak by mělo. Je stále co dohánět a vylepšovat na grafické úpravě, obsahu a stylistice článků, stejně jako na vychytávání překlepů... V některém z dalších čísel bychom vám také chtěli přiblížit, jak se Zdislava připravuje, kde vzniká, kde se tiskne, balí a co vše musí absolvovat, než se objeví ve vaší schránce či na stolku v kostele.

Tím, co nás však trápí víc, je poměrně obtížné získávání informací z farností a vikariátů. I když několik spolupracovníků funguje výborně, je jich málo. Tak se stane, že zajímavá událost z vaší farnosti, o které by se mohli dozvědět i ostatní, se ve Zdislavě neobjeví. Ne proto, že by nebyla důležitá či zajímavá, ale jen proto, že nebylo nikoho, kdo by nás o ní informoval.

Rád bych vás proto vyzval: Kdo víte o nějaké akci ve vašem okolí či prožijete něco, o co byste se rádi rozdělili s ostatními, napište nám o tom. Ještě jste nikdy nikam nepsali? Nevadí, tak to bude poprvé.

V některém z nejbližších čísel chceme také přinést anketu, ve které se budete moci vyjádřit k podobě a obsahu našeho časopisu.

Věřím, že i v dalším ročníku pro vás bude Zdislava časopisem, který budete rádi číst a který vám bude přinášet informace, povzbuzení i duchovní potravu pro každodenní život.

Hluboké a opravdové prožití adventního období vám všem přeje

Luboš Růta, šéfredaktor

Cesta

Cesta našeho života, jak sami víme, je dlouhá a plná zákrut a jen ten, kdo vytrvá až do konce, bude spasen a uslyší ta slova Pána soudce a krále: „Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa“ (Mt 25,34).

My již za několik dní vstoupíme na další úplně novou část naší životní cesty, do nového církevního roku. Vstoupíme, abychom vedeni hvězdou, vycházející z výsosti (srv. Lk 1,78), bezpečně došli ke svému Králi. Tedy, jak vidíme, není vůbec náhodným výplodem křesťanské tradice, že naše první kroky v církevním roce budou procházet dobou adventní (advenire - přicházet). A bude to doba, ve které se máme soustředit zcela zvlášť právě na směr našich kroků, abychom, nedej Bože, neminuli betlém svého života, abychom neminuli svého Krále.

Mudrcové - mágové, jak je přesně označuje Matoušovo evangelium - neminuli cíl své cesty, protože šli za hvězdou. Proto by nám tito tajemní pohané z východu měli být vzorem pro naši cestu zvláště v době adventní, ačkoliv se s nimi setkáme v liturgii až na samém konci vánoc. Když se oni vydali na cestu z daleké pohanské země, byl tehdy ještě asi „advent“. Král, kterému se šli poklonit, když vycházeli ze svých domovů, pravděpodobně ještě nebyl na této zemi. I my, jestliže se vydáváme nyní na cestu k druhému setkání s Kristem Králem, nacházíme se ještě v době jakéhosi očekávání. Mágové hledali Boží znamení a našli hvězdu, která je dovedla až k jejich vládci, kterému se s královskými dary na konci své cesty klaněli. A i my jsme povoláni k cestě, na jejímž konci nás přivítá ten samý vládce a bude shlížet na dary, které mu na cestě životem připravíme z dobrých skutků a využitých milostí. Naším znamením není jen nějaká světélkující tečka na černém nebi, ale je to On sám - jeho evangelium, ten nejbezpečnější průvodce a kompas naší cesty, který naši betlémsí mágové ještě neměli. Ale pozor, kompas není mapa, nejdeme podle mapy, na které je všechno již předem vyznačeno! I naše cesta je cestou hledání, poutí nejistou, plnou očekávání a tmy, do které jen „po jednotlivých svíčkách“ přibývá světla tak jako na adventním věnci. Ovšem tato cesta, jakkoliv náročná, není hledáním něčeho neznámého, vzdáleného. Vždyť jdeme za Tím, který sám již k nám přišel jako první. I když na své pouti nemůžeme říci „už“, nejsme totiž u cíle, nemůžeme také říci „ještě ne“, protože království Boží, hledte, je již mezi námi. Očekáváme a jdeme vstříc druhému a konečnému příchodu Toho, který již jednou přišel, aby se On sám stal naší cestou, po které kráčíme. Proto temnota a nejistota, která provází každou pouť a tedy i náš život, není zničující a vyčerpávající. Je to výstup na horu, při kterém se již nemusíme na nic podstatného ptát, jak říká sv. Jan od Kříže: „Vždyť poté co nám (Bůh) dal svého Syna... zjevil nám všechno současně a jednou provždy, aniž mu cokoli zbývá říci“ (Lib.2, cap.22). Není proto třeba strachovat se, že se do betléma našeho života ke Králi nedostaneme, že zabloudíme. Naopak, naše přicházení, naše cesta bude tím jasnější, tím jistější a tím radostnější, čím více se budeme obracet jak k Pánovu prvnímu příchodu, k jeho učení, jednání a příkladu, tak i na druhé straně, když budeme upírat svoji naději k Jeho příchodu druhému, příchodu ve slávě, na konci věků. O něm sv. Cyril Jeruzalémský říká, že v něm již Pán „nebude zavinut do plének, ale oděje se světlem místo šatu“ a jestliže při prvním příchodu nesl „kříž, nedbaje potupy; při druhém přijde v doprovodu zástupu andělů a oslavený“ (srv. Catech.15,1-3).

Jestliže jsme tedy v tomto slavení dvou příchodů, prvního v poníženosti a služebnosti a druhého ve slávě, nebojme se následovat kroky našeho Pána, protože cesta, po které kráčíme, jakkoliv dlouhá a těžká, už byla jednou prošlapána.

Michal Podzimek

Otec biskup Josef oslavil 70. narozeniny

Oslava byla pro množství gratulantů rozdělena na dva dny. První přijeli na kněžský den přát kněží litoměřické diecéze. Toto setkání se konalo ve středu 6. listopadu. Začalo společnou mší v litoměřické katedrále sv. Štěpána, na které se sešlo více než devadesát duchovních.

Po bohoslužbě se účastníci odebrali do Teologického konviktu, kde program setkání pokračoval přednáškou mons. Simandla z Prahy o připravovaném církevním sněmu (synodu), který by se měl konat na konci tisíciletí.

Kněžský den byl zakončen společnou diskusí a kolem 15. hodiny se účastníci rozjeli zpět do svých farností.

V pátek přijeli biskupové

Druhým dnem oslav byl pátek 8. listopadu, kdy přijeli popřát biskupové Čech a Moravy.

Lidé se do litoměřické katedrály začali scházet už dlouho před 17. hodinou, na kterou byl určen začátek slavnost-

ní bohoslužby.

Poblahopřát přijela většina českých a moravských biskupů, řada kněží a mnoho věřících, kteří ten večer zcela zaplnili lavice katedrály.

V promluvě otec biskup Josef hovořil o životním jubileu jako příležitosti k bilančování. „Je za co děkovat - za rodiče, kněze, profesory na gymnáziu, seminární profesory, otce kardinála Tomáška a za všechny, kteří mi pomáhali,“ řekl jubilant. Krátce připomněl svou životní cestu a její těžké úseky - PTP, vyučení lešenářem i práci kotláře v Brně: „Děkuji za vše, co bylo, i za to nepříjemné,“ uzavřel svou vzpomínku. V další části promluvy svěřil otec biskup svou budoucnost do Boží lásky: „Je třeba říci ANO tomu, co přijde, i když to vždy není lehké.“ Připomněl událost Zvěstování Páně, ve kterém Mariino „ano“ je pro nás příkladem a vzorem. Na závěr své řeči požádal otec biskup Josef věřící, aby jej i nadále podporovali v modlitbách.

Před závěrečným požehná-

Apoštolský nuncius Giovanni Coppa přednáší své blahopřání

ním přišla chvíle pro gratulanty. Prvním byl otec kardinál

Miloslav Vlk, který přiznal, že řeč otce Josefa zcela rozmetala jeho připravenou gratulaci a popřál jubilantovi vlastními improvizovanými slovy.

Po něm pronesl svou gratulaci apoštolský nuncius arcibiskup Giovanni Coppa. Snad ani jedna z důstojných tváří biskupů při něm nezůstala vážná. Řekl:

Přání G. Cappy

„Rád bych připojil také svůj hlas k ostatním, Excellence, a vyslovil vám upřímné blahopřání jak osobní, tak i Apoštolské nunciatury.“

S velikou radostí jsem se zúčastnil této děkovné mše svaté u příležitosti vašich sedmdesátých narozenin. Mohl

Otec biskup přijímá gratulace jednotlivců i zástupců farností

jsem tak znovu prožít radost z minulého roku, kdy jsem já sám dosáhl téže věkové hranice. Zajisté je veselejší slavit padesátiny nebo šedesátiny. Pro jubilanty našeho věku to začíná být už vážnější záležitost. Ale rovněž vážně řečeno: v našem stáří jsme obdrželi mnohem více milostí než ti, kteří jsou mladší než my. Získali jsme více zkušeností; udělali jsme snad více chyb. Ano, je to pravda, jsme ve věku - senectus - o němž Cicero říká, že je podle něho nemocí. Ale Římané říkali též: *Mature fias senex, ut maneat diu*: snaž se, abys rychle zestárl a mohl žít hodně dlouho.

Excellence, možná, že jsem žertoval trochu příliš. Ale když vás vidíme stále čilého, stále plného humoru, stále prvního všude, stále aktivního, stále v pohybu, stále v nesmírné zodpovědnosti vůči diecézi - nelze než vás obdivovat, řekl bych, být na vás žárlivý, a především vám vyjádřit nejvřelejší blahopřání: přání zdaru, síly, plodné a neunavující práce. Máte štěstí, že je tady cír-

kevní konvikt, kde se mladí z celé České republiky v pohodě a s vědomím důležitosti připravují k nastoupení kněžské dráhy: myslím, že je to právě to, co vás zachovává mladým. A vy jste nástupcem hrdiny víry, mladistvého apoštolátu a pastorače, zasvěcené Bohu až k nejvyšší oběti, kardinála Trochty.

Neujpřímnější blahopřání, Excellence: přání, která se dnes večer proměnila v modlitbu, a která vás budou provázet s velkým obdivem a bratrskou přízní do budoucnosti. “

Po apoštolském nunciuovi připojili svá blahopřání zástupci litoměřické farnosti a mládeže.

Poté se účastníci odebrali do biskupské rezidence. Ta dostala v minulých týdnech novou fasádu, takže mohla gratulanty přivítat čistým a zářícím vzhledem. Sem do rezidence přicházeli jednotliví gratulanti přát otci biskupovi za sebe i za své farnosti. Po přípitku a malém pohoštění se rozproudivla živá neformální zábava.

Luboš Růta

Kráčej cestou sv. Vojtěcha

(dokončení ze str. 2)

mi povrchní zúžení Vojtěchova života. Nalezneme spíše to podstatné a hluboké na jeho cestě. Život světců je záležitostí rozjímání.

Již na první pohled zarazí na Vojtěchově životě neustálé střídání odlišných prostředí a poslání, neustálý odchod a návrat. Přitom každé to prostředí poznalo Vojtěchovu velikost, každé to poslání bylo naplněno. Jeho odchody nebyly žádnými útekami, on nezrazoval své biskupské povolání, nýbrž jej naplňoval v ještě širší míře - stal se skutečným apoštolem. Ve svých odchodech Vojtěch překračoval sám sebe. On neodcházel, ale vycházel a překračoval.

Typickým rysem jeho života je napětí mezi odhodláním být na daném místě něčím naplno a mezi puzením vycházet stále dál. Je to Boží hlas, který mu nenechá ustrnout v jedné pozici a nutí ho být na cestě. Vojtěch má v sobě zápas. Lidsky budí dojem odpovědného člověka, který je ochoten zůstat a nést své poslání přese všechny překážky až do konce. Bůh jej však nutí neustále překračovat horizonty. Například Vojtěchův úmysl putovat do Svaté země - kdyby tam skutečně došel a nestal se tak mnichem v Monte Cassinu, pak by přeslechl Boží hlas. Velikost nespočívala v tom, do Palestiny dojet, ale v tom, dokázat změnit svůj plán a nedojít tam.

Vojtěch byl mužem, který dokázal slyšet Boha - z jeho života můžeme odečítat, jak se vnímá Boží znamení. Boží znamení nás oslovují vždy znovu a znovu. Mohou mít i podobu, kterou bychom nečekali, mohou přijít odtud, odkud bychom se jich nenadáli, a v době, kdy bychom je nežádali. Boží znamení přesahují naše momentální lidské představy, je proto

snadné ne všimnout si jich. Srdce otevřené pro Boha je ovšem citlivě zachycuje. Přesto v nich obvykle neslyší nějaký jasný a zřetelný pokyn. Zaslechnuté znamení má podobu výzvy - výzvy k dalšímu hledání Boha, výzvy k proměně života, výzvy k překročení sebe sama. Přijmout takovou výzvu znamená vyrovnávat se se starým a hledat nové. Plnost Vojtěchova života v jeho vycházeních nám ukazuje, jak probíhá Boží komunikace s člověkem. Otevřené srdce je vždy srdcem nepokojným (sv. Augustin). Za Bohem je třeba vždy znovu a znovu vycházet.

Ano, Vojtěch byl přímým, tvrdým a nekompromisním biskupem. Ale to je jen výsledek jeho hledání, jeho otevřenosti pro Boží znamení a odvahy překračovat vždy znovu sám sebe. Vztít si od něj příklad tvrdosti a přímosti ve vztahu ke společnosti by bylo povrchní - znamenalo by to přijmout něco bez otevřenosti pro Boha, znamenalo by to vzít si něco hotového (něco, co platilo pro Vojtěcha a ne pro nás) a nezapojit se do Božího dění. Vojtěch nám může být vzorem pouze ve své otevřenosti pro Boží hlas a v překračování svých lidských obzorů. To je také jediná cesta pro českou církev, jen tak lze vyjít z Desetiletí duchovní obnovy. Je třeba hledat Boha - hledat, jak mluví k této době a k této společnosti. Je třeba zapomenout své představy o tom, jaké působení je nutné, a otevřít své srdce Bohu. Mít odvalu nalézt i to, co nás překvapí a zaskočí. Poslední rok desetiletí před nás klade to nejdůležitější a nejtěžší, učit se ctnostem hledání, otevřenosti a odvahy slyšet Boží znamení. Svátý Vojtěch nás zve, abychom vyšli na jeho cestu.

Martin Pavel Nitsche

Gratulují a ovocný dar předávají zástupci litoměřické mládeže

Diecézní setkání manželů v Litoměřicích

V naší diecézi se setkávají na svých kněžských dnech kněží, setkávají se pravidelně mladí a také ministranti. 9. listopad byl dnem setkání manželů a rodičů naší diecéze.

V příjemném, klidném a krásném prostředí litoměřického divadla K. H. Máchy se sešlo 67 účastníků a účastnic setkání (toť těch, kteří se zapsali). Řeknete si, že to není mnoho. Ale vzhledem k tomu, že rodiče nemohou tak volně disponovat svým časem jako třeba ministranti nebo mladí - zdálo se nám to dost. A vy, kdo jste nepřijeli - ruku na srdce - nešlo to zařídít, abyste na ten den odložili své starosti i práci, poprosili, aby si někdo vzal na starost vaše děti...? Jisté je, že jsme celou dobu setkání vzpomínali na ty, kteří zůstali doma a nemohli s námi prožívat zastavení a nabrání nových sil pro velké poslání manželů a rodičů.

Dobrou pohodu vnesla hned na začátku skupina bohoslovců s písničkami. Nepodařilo se jí sice rozezpívat všechny účastníky, ale hezká atmosféra byla tu. A pak ji rozmnožil otec Bernard. Mluvil s vtípem, radostným srdcem dokázal připomínat ty nejzávažnější hodnoty manželství. Nevešlo by se nám to do Zdislavy, kdybychom chtěli tlumočit myšlenky všech tří povídaní otce Bernarda.

Připomeňme aspoň některé jeho výroky:

„Co pomohlo Monice v její starosti o syna, co jí pomohlo do nebe? Byla to naděje. Naděje, bez které se nedá žít, naděje v hodnoty života, v sílu lásky. Usilujeme o to, angažujeme se v tom - je to naše odpověď na lásku, kterou miluje Bůh nás. Stojí za to i v manželství mnoho dávat, když tolik dal a dává Bůh. Naděje, že můj život v manželství má smysl, dovede proměňovat stále znovu náš život, naděje představuje velikou sílu, otevírá dveře k budoucí cestě manželů...“

Na začátku manželství se mluví o začátku společné cesty.

Ano, ale je třeba především znát ten cíl! A jít - jako jdeme přírodou, i když naskakují puchýře, když bolí nohy... A cesta je pořád strmější, náročnější.“

Otec Bernard připomněl, že podle něho ta cesta má několik etap a v každé z nich se musejí manželé a rodiče zaměřovat na jiné průvodní jevy. Měli bychom o tom přemýšlet, nebýt nepřipraveni na každé období:

1. etapa, kdy jsou jen ti dva, kteří mají nejlepší vůli mít se

Jeden z přednášejících, P. MUDr. Kubíček

opравdu rádi

2. starost o děti od narození až po stále náročnější vstup dětí do života

3. etapa - dospívání dětí

4. děti se odpoutávají od rodičů - pomoci v tom jim i sobě

5. důchodový věk rodičů

Jisté je, že na každého z nás už od početí působí mnoho různých vlivů, měli bychom se snažit zvládat je pozitivně. Učit se prožívat pozitivně každý přítomný okamžik, protože nemáme nic důležitějšího - prožívat přítomnost ve vztahu ke konečnému cíli. Bohu i společnosti záleží na tom, abychom rostli. Mít pevnou naději, že i najzapeklitější okamžiky Pán dokáže obrátit k dobrému - nechat to na něm. Sám otec Bernard se ptá-

vá a doporučuje to i nám: „Pane Bože, to jsem zvědav, jak se z tohoto vybabráš, jak dokážeš, aby z toho vzešlo něco dobrého.“ A Pán nám dá zakusit, že je s námi, že nás má rád.

Musíme mít každý rád sám sebe jako dar Boží - Bůh mě dal mně, musím se naučit zakoušet Boží lásku. Jsem polotovar a můj partner, partnerka mě má dotvořit. Jeden druhému je materiálem, polotovarem, z kterého má každý svou láskou vytvořit něco krásného. Kdybych ten vztah neměl, byl bych horší - měli bychom si říkat.

stavu autora a dirigenta. Dát ze sebe co nejvíc. Nespokojit se s polovičatostí. Žádný umělec by se neprosadil, kdyby dělal své dílo jen polovičatě.

Své zkušenosti s životem v manželství tlumočil manželům i sekretář otce biskupa, jáhen dr. Jan Horníček.

Čas plynul velice rychle. Ve chvílích volna byl čas na povídání při jídle i při výběru knih, které v bohatém výběru dovezl jáhen Václav Vaněk. Účastníci si mohli koupit už i vánoční dárky. Bylo opravdu z čeho vybírat - knihy dětské, o výchově pro rodiče, knížky duchovní i o lásce, pohlednice i kazety... Někteří z nás si museli spočítat koruny, aby se vůbec dostali zpátky domů. Díky za možnost výběru.

Protože už nebylo dost času na diskusi o náplni společenství manželů ve farnostech, v příštím čísle uvedeme přehled všeho to, co je možné ve společenství během roku dělat.

Na závěr setkání manželů účastníci poděkovali mši svatou v katedrále a vyprošovali si i sílu a pomoc Ducha svatého pro svou další cestu v manželství. Požehnání přijali všichni od otce Bernarda i od otce biskupa Josefa, který po skončení své přednášky na katechetickém kursu mohl alespoň diecézní setkání manželů uzavřít.

Výhledově se počítá pravděpodobně v březnu nebo začátkem dubna s víkendem pro maminky a víkendem pro tatínky, aby si mohli partneři navzájem pohlídat děti a popovídat si o všem, co je pro maminky a pro tatínky zvláště důležité, někdy i těžké. S dostatečným předstihem víkendy ohlásíme. Je třeba získat minimálně 20 - 30 zájemců z každé skupiny. Doufejme, že se to i vašim přičiněním podaří. Víkend vás jistě obohatí a přinese odpočinek i nový elán.

V. Fišerová

Nikdo neprohrál

V neděli 20. 10. v 15 hodin se na hřišti v Pokraticích hrál fotbalový zápas mezi studenty Teologického konviktu v Litoměřicích a kněžským seminářem z Prahy. Bohoslovci z Prahy přijeli dobře vybaveni jak po stránce technické, tak po stránce hmotné. Za jejich dresy by se nemusel stydět ani ligový klub. Snad toto byl důvod počátečního ochromení fotbalistů konviktu, neboť již po několika minutách prohrávali 2:0. Ale díky zkušeným radám otce spirituála Václava Slouka, který byl brankařskou

oporou konviktu, se síly vyrovnaly a první poločas skončil za stavu 3:1.

Ve druhém poločase byli jednoznačně lepší fotbalisté konviktu a jejich vítězství zadržela jen obrovská smůla, když nastřelili dvě tyče a neproměnili tři pokutové kopy. Konečný výsledek 4:3 ve prospěch bohoslovců z Prahy není pro konvikt prohrou, neboť všichni z pražské fakulty jsou jeho odchovanci. Už nyní se všichni těší na jarní odvetu, která bude opět v Litoměřicích.

Mužstvo litoměřického Teologického konviktu

Den svaté Anežky České v Doksanech

V nádherném kostele Narození Panny Marie v Doksanech se v sobotu 9. listopadu konala slavnost v rámci oslav svátku svaté Anežky České. Ta totiž byla ve zdejším premonstrátském klášteře vychovávána a údajně je zde kdesi zadržena část jejích ostatků.

Slavnost začala již v pátek večer koncelebrovanou mší svatou a eucharistickým průvodem s výstavem Nejsvětější svátostí. Hlavním celebrantem sobotní mše svaté, při které byl také požehnán nový oltář, byl Michael Pojezdný O. Praem, opat strahovský. K slavnostnímu rázu bohoslužby přispěl i hudební doprovod v podání pražského komorního sboru Češi madrigalisté pod vedením prof. Františka Xavera Thuriho. Ti také byli protagonisty odpoledního koncertu, při němž zazněly skladby takových hudebních velikanů jako například Jakoba Haslera, Orlanda di Lassa, Jakoba Handla-Gulluse či J. S. Bacha.

Doksanský klášter sester premonstrátek má bohatou historii sahající do 12. století a vždy byl podřízen klášteru na Strahově. Stal se centrem hospodářského, kulturního

i náboženského života v širokém okolí. V pohnutých chvílích české historie (husitské nepokoje a stavovské povstání) byl klášter vypleněn, vždy se však premonstrátkám podařilo jej obnovit za přispění takových zručných stavitelů a malířů, jako byl například Octaviano Broggio či František Xaver Palko. Konečnou ránu klášteru zasadil až Josef II., který jej v roce 1782 zrušil. Nemovitosti patřící klášteru byly odevzdány náboženskému fondu, z prelatury a konventu se postupně stala vojenská nemocnice, kasárna a v době komunistického režimu klášterní objekty využívalo zdejší zemědělské družstvo. Po revoluci v roce 1989 se klášter opět dostává do církevního vlastnictví a duchovním správcem se stává P. Benedikt Pintér O. Praem. V budoucnosti se také uvažuje o opětném příchodu sester premonstrátek.

Vždy v první pátek v měsíci a v následující sobotu se v Doksanech konají eucharistické mariánské poutě v duchu modliteb za nová kněžská a řeholní povolání.

Petr Kolář

Rozhovor s novým generálním vikářem litoměřické diecéze P. Karlem Havelkou

Od 1.12. 1996 nastupuje do funkce nový generální vikář litoměřické diecéze, který vystřídá ve funkci současného biskupova zástupce, mons. Milana Bezděka.

Proč dochází ke změně na postu generálního vikáře?

Dochází k ní na žádost dosavadního generálního vikáře, mons. Bezděka, a to ze zdravotních důvodů.

Máte nějakou koncepci, s jakou nastupujete svůj nový úřad?

Zatím je ještě předčasné o tom hovořit. Generální vikář by měl být pravou rukou biskupa, jeho nejbližší spolupracovník a zástupce ve věcech správních i liturgických. Zatím jsme ještě s otcem biskupem detailně nehovořili o tom, jak si povinnosti rozdělíme. Je tedy ještě brzo o tom mluvit. Postupně se musím do funkce vžít a konkrétně vysledovat, jak se záležitosti mají. Jisté bude co dělat a budou možná i nějaké změny. Budu se především snažit žít Kristovo evangelium a v té naší diecézi, která je takovým misijním úze-

mím, se snažit, aby Kristus vítězil v srdcích lidí, upevňovat křesťanství, posilovat věřící a pomáhat hledajícím na cestě k Bohu. To je to hlavní, to důležité. Je ale samozřejmě vyřešit mnoho věcí správních - ať už personálních nebo materiálních. *Necháte si zatím také správu své litoměřické farnosti?*

Ano, nechám. Budu se snažit co nejvíce věnovat své nové funkci, ale zatím zůstanu také zde na děkanství. Časem se to možná bude řešit nějakou výpomocí. Jsou tu páni kanovníci, možná dostaneme nějaké misionáře z Polska, eventuelně by se mohl najít nějaký kaplan.

Co byste rád věřícím diecéze vzkázal?

Chtěl bych poprosit celou diecézi o modlitby, abychom společně v jednotě a lásce k Bohu se snažili vést vše ke cti a slávě Boží. Poprosit o modlitbu pro službu, která jistě nebude lehká a kterou je třeba přijmout také jako kříž. Poprosil bych tedy váš všechny o modlitbu za Boží požehnání.

Děkuji za rozhovor.

Ptal se L. Růta

Všechny cesty nevedou do Říma

O tom je možné se přesvědčit i na silnici E-55, než opustíte republiku před Cínovcem za Teplicemi. Tam narazíte na město Dubí a budete překvapeni mramorovým průčelím italského kostela benátské provenience. Není to napodobenina, ale ten kostel Neposkvrněného početí Panny Marie skutečně je italský.

Před devadesáti lety byl posvěcen, když zde byly jeho části, převezené knížetem Clary Aldringenem. Nejstarší jsou ze sedmého století ze zbořeného kostela na středomořském ostrově Torcello. Ostatní části románskogotické jsou též převezeny do kraje drsného Podkrušnohoří ze slunné Itálie. Ve spojení s kostelem trčí k nebi italská kampanila. Pod kostelem je

zbudována rozsáhlá hrobka rodu Aldringenů, přístupná z boční lodi kostela. Částky skoro desíti miliónů korun bylo třeba k současné opravě pomalu se hroučící kulturní památky.

Při letošních Dubských slavnostech v neděli 27. října otevřel diecézní biskup Josef Koukl slavnými bohoslužbami v devadesátém výročí posvěcení kostela tuto mimořádnou památku italského stavebnictví, nejsevernější za Alpami.

Duchovní správu při dubském kostel vede z farního úřadu v Novosedlicích P. Jan Dudys, který před měsícem oslavil své šedesáté narozeniny.

Josef Helikar

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí

Petr Kuba jáhnem v Chomutově

Velký svátek prožívala v sobotu 26. října chomutovská farnost. V jejím děkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie přijal z rukou otce biskupa Koukla jáhenské svěcení magistr teologie Petr Kuba, přezdívaný jako „Bohr“. Tento den byl jistě významným mezníkem v jeho životě naplněným bohatými zkušenostmi v oblasti pastorace.

Petr Kuba se narodil v Olomouci v roce 1956. Jeho rodiče, zemědělství inženýři, se několikrát stěhovali a Petr sám o z i e j m ě s nimi. V roce 1971 přichází do Chomutova, studuje na střední a posléze na vysoké škole elektrotechnické. V roce 1981 získává svoji životní oporu - manželku Evu. Postupně se jim narodily tři děti - Klárka, Pěta a nejmladší Dominika.

Petrův bratr Tomáš se stává knězem a Petr sám se aktivně zapojuje do pastorační činnosti - vyučuje náboženství a stává se pastoračním asistentem v Údlících. Hned po revoluci se přihlašuje do prvního ročníku dálkového studia na KTF UK a zde také v roce 1994 promuje. Posléze začíná na chomutovském gymnáziu vyučovat latinský jazyk, který má ve velké oblibě a zdůrazňuje jeho nezastupitelné místo v liturgii. Zároveň se aktivně věnuje práci s mládeží, zvláště v organizaci Orel.

Od 26. října má tedy naše diecéze v pořadí již 13. stálého jáhna. Krátce po jeho vysvěcení nám odpověděl na několik otázek:

Instituce trvalého jáhenství patří k výdobytkům II. vatikánského koncilu a není tudíž dosud pevně zakořeněna v běžném životě Církve. V čem vidíte význam a přínos stálého diakonátu pro Církev v dnešním světě?

Stálý diakonát ženatých mužů

skou službu vykonávat. Postupně se vytvořila shoda mezi názory mými a mého duchovního vůdce na konkrétní obsah této služby. Nakonec jsem v minulém roce požádal otce biskupa o vysvěcení.

A v čem je tedy ona konkrétní náplň vaší jáhenské služby?

nebudete?

Pohřbům se budu věnovat spíše výjimečně, v případech naléhavé potřeby. Příprava k ostatním svátostem je, a i nadále bude, náplní mé činnosti.

Podobné otázky jsme položili i duchovnímu vůdci nového jáhna, chomutovskému vikáři

a kanovníkovi P. Janu Kozárovi: V čem vy, otče, vidíte význam stálých jáhnů?

Služba stálých jáhnů vychází dnes vstříc naší kněžské působnosti. Nejen proto, že je nedostatek kněží, ale také kvůli zvyšujícímu se zájmu mladší generace o duchovní hodnoty.

V čem konkrétně vám bude nápomocen

nový jáhen?

Služba Petra Kuby, našeho stálého jáhna, je a bude zaměřena na pastorační práci s mládeží nejen v Chomutově, ale v celém vikariátu. Pozornost mladým věnuje již dlouhou dobu jako katecheta a vedoucí mládežnických akcí. Patří mezi vůdčí osobnosti naší jednoty Orla a je „duší“ každoročních letních táborů. Nezanedbatelná samozřejmě bude i jeho služba liturgická.

A tak, milý Petře, přijmi od nás všech, přání hojnosti Božího požehnání i přímluv Panny Marie a všech svatých ve tvé náročné službě. Ať ti je svatý jáhen Štěpán vzorem i ochráncem po celý život.

Petr Kolář

má svá specifika. Není pouhou náhradou za nedostatečný počet kněží ani neslouží pouze ke zvětšení lesku liturgických obřadů. Protože stálý jáhen žije v běžném světě a sdílí jeho radosti i strasti, a zároveň duchem stojí ve svátosti služebného kněžství, může dobrým využitím tohoto specifického postavení přinést Církvi nenahraditelné služby.

I kdybychom v budoucnosti měli relativní dostatek kněží, jsem přesvědčen, že Církev o stálé jáhny bude vždy stát.

Kdy jste se pro jáhenskou službu rozhodl?

Mé rozhodnutí nemá konkrétní datum. Teologii jsem začal studovat spíše ze zájmu, že budu-li požádán, jsem ochoten jáhen-

Dnes můžeme kolem sebe pozorovat značnou disharmonii v tělesné a duchovní kultuře člověka. Postavení stálého a ženatého jáhna by mělo pomáhat právě v této oblasti nacházet rovnováhu. Takže jako hlavní úkol pro sebe vidím v pomoci nacházet, zvláště mládeži, pravou harmonii v rozvoji duše i těla.

Mé postavení gymnaziálního učitele mi právě k tomu dopřává blízkou příležitost. Zároveň se chci zvláště věnovat farnímu mládežnickému společenství. Chci k tomu využít nově získané milosti, jež ze svěcení plynou.

Znamená to tedy, že takové činnosti, jako jsou pohřby, křty, svatby či přípravy katechumenů se věnovat

V přestavěném Mostě byl křesťanům vykázán jen vzdálený okraj města

Hornické město Most má více než 70.000 obyvatel. Mosteckou farnost spravuje děkan P. Jan Bečvář s pomocí kaplana P. Bohuslava Bárta. Ten má zároveň pastorační povinnosti ještě v chomutovské farnosti. Oba kněží jsou v Mostě teprve krátce - P. Bečvář přibližně rok a P. Bárta asi o půl roku déle. Spolu s nimi žije na faře sestra Františka, zdislávka a - jak říkají oba kněží - „zlatá ruka této farnosti“.

P. Bečvář pochází z České Lípy. S rodiči se pak přestěhoval do Nymburka, kde také maturoval. Nějaký čas pracoval ve sklárně a po válce nastoupil na teologickou fakultu v Praze. Po vysvěcení na kněze byl 3,5 roku u PTP. Po návratu z vojny působil asi půl roku v duchovní správě v Litvínově. Pak byl zatčen a uvězněn. „Ve vězení to bylo velmi pěkné,“ vzpomíná P. Bečvář, „setkal jsem se se šlechetnými lidmi, například v Jáchymově se slovenským profesorem pastorálky, který mi předal řadu zkušeností, ze kterých dodnes těžím.“ Po amnestii a návratu z vězení pracoval v továrně ČKD v České Lípě u soustruhu. V roce 1966 byl otec Jan v duchovní správě v Litoměřicích. Odtud se dostal do Duchcova, kde byl duchovním správcem celých

Zleva: P. Bohuslav Bárta, P. Jan Bečvář a sestra Františka

20 let. Za tu dobu odtud vyšla 2 kněžská povolání (jedním je P. Matějka, současný českolipský duchovní správce, a druhý emigroval a je nyní knězem v USA). V roce 1990 vystřídal v Trmicích otce biskupa Otčenáška. Pak byl pět let v Libáni u Jičína a vloni po smrti otce Janáče se dostal do Mostu.

P. Bárta pochází z arcidiecéze olomoucké, z Velké Lhoty. Ve Velkém Meziříčí pak studoval, vyučil se jako prodavač a 12 let jím byl. Pak si udělal maturitu a v roce převratu nastoupil na teologickou fakultu do Olomouce. „V pátém ročníku jsem se rozhodl, že se nechám vysvětit za litoměřickou diecézi. Tak se také stalo a pan biskup mě poslal do

Mostu. Proč jsem se nechal vysvětit právě za Litoměřice? Vždycky jsem toužil po misiích. A pak jsem zjistil, že je nemusím hledat nikde v dalekých zemích, ale že jsou i tady u nás. Bezprostředním impulsem byly (tehdy ještě) Katolické noviny, které přinesly článek s myšlenkami kardinála Trochty. Rozhodl jsem se tedy jít sem, do kamenolomu Páně, a jsem tu rád,“ říká otec Bohuslav.

Jak žije mostecká farnost?

V neděli přichází na mši asi 200 lidí. Oba kněží spravují ještě několik okolních obcí - Bečov, Havraň, Malé Březno, Vtelno, České Zlatníky a dvě věznice.

V Bečově na faře bydlí

a působí pastorační asistentka, která mívá každý týden setkání s věřícími, učí náboženství ve škole a celá rodina i jinak výborně spolupracuje. Faru v Havraní obývá také budoucí pastorační asistent, který faru opravuje a připravuje na bydlení. Jezdí tam také mostecká mládež a v poslední době se také začala zvyšovat návštěvnost tamního kostela.

Náboženství přímo v Mostě vyučuje P. Bárta. Na výuku na faru dochází okolo 12 dětí. Na sídlišti v Chánově působí katecheté, zvláště jedna paní učitelka, která učí přímo ve škole i náboženství.

Velkou nevýhodou pastorační činnosti v Mostě je skutečnost, že fara je úplně na konci města a je sem

velmi špatné spojení. „To bylo záměrně uděláno za komunistů - v této čtvrti jsou všechny církve,“ říká P. Bečvář.

Mládež v Mostě není početná, ale je aktivní. V jejím vedení se oba kněží střídají. Někteří sem dojíždějí i z okolních farností.

Každé úterý se lidé scházejí střídavě na biblickou hodinu a na rodinné společenství. Biblické hodiny vede P. Bečvář. Rodinné společenství vlastně teprve vzniká. Každý první čtvrtek v měsíci mají v Mostě také modlitební hodinu, na které se schází asi 10-15 lidí.

Lidé, kteří přicházejí do kostela, nejsou ani zdale-

Kostel sv. Václava

ka jen staří - věkový průměr je zde velmi dobrý.

Věřící rádi pomohou např. v technických záležitostech, je-li potřeba s něčím pomoci atd.

„Budoucnost vidím v prohlubování duchovního života např. právě skrze biblické hodiny. V nich se nesnažíme z Písma vykládat nauku, ale spíše naučit se skrze bibli setkávat se s Kristem.“

V mostecké farnosti také působí výborný chrámový sbor, který vede sbormistr a varhaník pan Bříza, bratr známého skladatele.

Kostely jsou víceméně v pořádku

„P. Janáč měl obrovský Boží dar zachránit to, co bylo podstatné pro budoucnost. Nebyl opravář - jen uměl vždy zařídit to, co bylo potřeba. Především proto máme dnes kostely celkem v pořádku a nemusíme se jejich opravami příliš zabývat,“ chválí si oba kněží.

Farním kostelem je velmi známý přesunutý kostel Nanebevzetí Panny Marie, který je však v současné době ve vlastnictví státu, je v něm muzeum a bohoslužby v něm bývají pouze několikrát za rok. Jinak slouží potřebám farnosti nový kostel sv. Václava, který byl postaven v době výstavby nového Mostu. V současné době se otcové snaží dotvořit poměrně nešťastně navržený, studený interiér.

Připravil L. Růta

Moderní interiér svatováclavského kostela v Mostě

Proběhlo celostátní setkání katechetů

Ve dnech 25. - 28. října se do Ústí nad Orlicí sjeli katecheté z celé naší republiky na první celostátní setkání, aby společně poznávali, sdíleli se a motivovali k další činnosti.

Mezi téměř 450 účastníky bylo i 28 z naší diecéze a domnívám se, že žádný z nich nelitoval času a cesty, kterou vážil.

Se zajímavými a poučnými příspěvky vystoupili na setkání všichni přední představitelé katechetiky v naší zemi: ředitelka Národního katechetického střediska ČBK Dr. Helena Šťastná informovala o nově připravovaném Všeobecném katechetickém direktoriu. P. Bohumil Kolář, přednášející katechetiky na TF UK, s velkou láskou a osobními zkušenostmi hovořil o katechetické metodice ve světle Kristova příkladu. Doc. Dr. Ludmila Muchová z TF v Českých Budějovicích se s námi podělila o výsledky soutěží kreseb dětí, jak ony vidí Boha. Doc. Dr. Rudolf Smahel z CMTF v Olomouci hovořil na téma Praktická pole náboženské pedagogiky.

Prostřednictvím referátů předních představitelů katecheze ze Slovenska jsme poznávali a porovnávali souborový vývoj katechetiky v obou zemích. Další zahraniční zkušenosti poskytl P. Walther Ruspi, představitel katechetiky z italské biskupské konference. Mezi účastníky byli například i známý katecheta P. Jiří Kaňa z Brna, spisovatel a jáhen Josef Janšta či devádesátiletá katecheta Ludmila Poláková, o který jsme minulý měsíc četli v Katolickém týdeníku.

Referáty katechetů z praxe nás obohatily o mnohé zkušenosti a inspirovaly k další službě. Uvědomili jsme si, že ka-

techetická práce nesměruje pouze k dětem školou povinných, ale že Ježíš nás posílá hlásat evangelium opravdu ke všem lidem. Od předškolního věku přes ohroženou mládež až po domovy důchodců. A že působit lze ve všech prostředích. Od výuky náboženství na školách či farách přes vedení schol a ministrantů až po vstupy do hodin občanské nauky. A také, že povolání k hlásání je určeno všem pokřtěným. Tématické pracovní skupiny byly rozděleny podle adresátů katecheze a umožnily širokou výměnu zkušeností.

Velkým povzbuzením pro nás byla účast biskupů Otčenáška, Kajneka a Graubnera a společně slavená mše svatá. Duchovní obnova P. Pilfka i možnost duchovně - kulturního strávení nedělního odpoledne nás příjemně pozvedly z našich každodenních starostí.

Díky místním organizátorům to vše bylo ve velmi příjemném prostředí, s možností nákupu širokého sortimentu křesťanské literatury i s možností navazování kontaktů a výměny zkušeností. Velkou radost jsem měla z nově navázaných kontaktů mezi katechety naší diecéze. Vyplynula z nich vzájemná poznání a obohacení. O kladném ohlasu svědčí i domluva, že se takové setkání bude konat každé dva roky.

Domů jsme se navraceli s vědomím, že nejsme sami, i když na různých místech naší země jsou podmínky různé, spoustu starostí i radostí v katechezi prožíváme všichni. Odváželi jsme si mnoho inspirace, poznatků a nových přátelství. Kéž tyto hřivny dobře zúročíme!

-ujmi-

Kříž září nad obcí

V celé diecézi mohl být letos těžko slavněji prožíván svátek Povýšení svatého kříže než v Loukově u Mnichova Hradiště. Po poledni se pomalu scházeli věřící do farního kostela Nejsvětější Trojice, aby o půl druhé byli účastni koncelebrované mše svaté děkana katedrální kapituly litoměřické s místním farářem a mnichovohradištským děkanem. Mladoboleslavský varhaník se členy chrámového sboru oživil místní kůr při mši, která byla vstupem k obřadu svěcení obnoveného staletého kříže, který je vykřičníkem uprostřed ostatních soch, obklopujících celou obec, která si jimi připomíná svého faráře z přelomu století, pana děkana Němečka.

Po mši svaté vyšel z kostela průvod, procházející obcí, směřující na výšinu nad obcí. Zde se průvod rozvinul do šířky, aby byl pozdraven starostou obce, děkujícího všem, kteří se starají o obnovu kul-

turních památek. Světitel, s pohledem ke kříži s pozlaceným tělem Ježíše Krista, téměř v životní velikosti, vzpomínal na všechny, kteří po staletí obraceli svůj zrak k Vykupiteli, jehož rozpražené ruce chtějí obejmout všechny, kteří za ním přišli s prosbou o pomoc v bolestech a starostech, se slovy díky, vděčnosti, posily. Ty ruce Kristovy žehnají celé obci, objímají ty, kdo k němu našli cestu. Patřil mezi ně i po krátkou dobu farnost spravující kněz, který již před čtvrt stoletím vstoupil z času do věčnosti, bozkovský farář Josef Hofmann. Tak jako před sto lety a dávno dřív poznali, koho mají v Ježíši Kristu, jsou zde shromážděni v dnešních obyvatelích Loukova. Objetí Ježíšem, připomínané dnešním Ukřižovaným, volá současníky: Jsem s vámi jako s vašimi předky a nezapomenu na vás ani ve vašich potomcích, dnes a kdykoli v budoucnosti.

J. H.

Advent

Advent je doba čekání, modlitby, pokání, ale také radosti a naděje ve spásu. Celý náš život směřuje k setkání s Kristem.

Adventní liturgie nám připomíná čekání starozákonních proroků na jeho první příchod na Zemi narozením, očekávání všech, kteří se s ním setkali i očekávání nás, kteří se shromažďujeme, abychom ve spojení s ním slavili bohoslužby.

Adventní doba nám neustále připomíná i Ježíšův druhý příchod na konci věků, který může nastat, jak sám řekl, kdykoli, a na nějž bychom měli být neustále připraveni. Nezapomeňme také, že Spasitel může nyní přijít do našeho srdce, a proto prohlubujme, zvláště v tomto období, svůj víru a zbožnost.

Doba adventní trvá dnes čtyři neděle před slavností Narození Páně. První počátky adventu se objevily v jižní Galii a ve Španělsku koncem 4. století. Od 12. - 13. století se stal advent začátkem liturgického roku. Do té doby začínal liturgický rok slavností Narození Páně.

Liturgická barva je fialová, což je barva pokání a naděje. Ve mších adventní doby se vynechává chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu (Gloria).

Mše svatá - závěrečné obřady

V minulých čtyřech číslech Zdislavy byla popsána téměř celá mše svatá. K úplnosti zbývá napsat ještě několik slov o závěrečných obřadech. Ty jsou tvořeny požehnáním a propuštěním lidu a ministranti při nich stojí. Před požehnáním může kněz vsunout krátké sdělení. Při zvláštních příležitostech může kněz udělovat závěrečné požehnání slavnostním způsobem.

Lid propouští jáhen, není-li přítomen, pak sám kněz. Po odpovědi lidu na jeho výzvu „Jděte ve jménu Páně“ slovy „Bohu díky“, odchází kněz políbit oltář. Pak ho spolu s příslušujícími pozdraví úklonem a odchází průvodem do sakristie. Mše svatá by se měla zakončit modlitbou v sakristii nebo jiným vhodným způsobem.

Ministrantské služby

- služba turiferáře a navikuláře - pokračování

Už to, že se článek popisující službu turiferáře a navikuláře nevešel do jednoho čísla, značí, že jejich činnost nepatří mezi nej-

lehčí. Nejen, že musí vědět, kdy přijít do presbytáře, ale také jak okouřovat. A to už není věc pouze teoretického zvládnutí služby, ale hlavně dlouhého výcviku.

Kněz se okouřuje takto: po okouření darů a oltáře předá kadidelnici turiferáři, ten trochu ustoupí, ukloní se a okouří ho třikrát po dvou úderech kadidelnice o řetízky a to pouze jedním směrem - ke knězi. Po té se ukloní a odchází společně s navikulářem okouřit lid.

Když před něj předstoupí, opět se ukloní a okouří ho třikrát po dvou úderech, ale ne tak jako kněze - nejprve doprostřed pak doleva a nakonec doprava. Ukloní se a odchází do sakristie.

Při proměňování se okouřuje vkleče směrem k velké hostii a později kalichu - třikrát po třech úderech při jejich pozdvihování. (Tímto způsobem se také okouřuje Nejsvětější svátost při požehnání monstrancí.)

Kadidlo se používá i při jiných příležitostech než je mše svatá: při svátostném požehnání, při procesích s eucharistií, při nešporách (při chvalozpěvu Magnificat) a při pohřbu. Ve všech případech bychom se ale měli řídit těmito zásadami:

- v průvodu jde navikulář a turiferář jako první

- při sypání kadidla do kadidelnice stojí ministrant, pokud kněz také stojí, klečí, pokud kněz sedí

- staví se na takové místo, aby mohli podat knězi kadidlo do pravé ruky

- pouze Nejsvětější svátost se okouřuje třikrát po třech úderech, ostatní dvakrát po třech úderech

Okouřování kadidlem je nejen symbolem, ale přímo úkonem modlitby a našeho klání Bohu.

Malý slovník liturgických pojmů

Kadidelnice - kovová liturgická nádoba sloužící k okouřování osob a předmětů při bohoslužbách

Kadidlo - vonná pryskyřice - sype se do kadidelnice

Kalich - liturgická nádoba z ušlechtilého kovu

Kánon - část bohoslužby oběti

Kapitula - 1. sbor kanovníků při katedrále nebo významném kostele

2. shromáždění všech plnoprávných členů řeholního společenství

Zkus odpovědět

1. Co je to pentateuch?

- 5 knih Mojžíšových
- knihy velkých proroků
- první pětice žalmů

2. Kolik je „nedělních cyklů“ a jak jsou označeny?

- 2 - 1. a 2. nedělní cyklus
- 3 - A, B, C
- 3 - 1., 2., 3. nedělní cyklus

3. Ze kterého rodu pocházela Marie a Josef?

- Levi
- z rodu Makabejských
- z rodu Davidova

4. Církevní rok začíná:

- každý rok 1. prosince
- čtyři týdny před Štědrým dnem
- první neděli adventní

5. V době vánoční se používá liturgická barva:

- červená - připomínka Boží lásky k nám
- zelená - zrození Ježíše Krista je pro nás nadějí
- bílá - slavnostní, radujeme se z Kristova narození

6. Doba vánoční končí

2. prosince
- neděli - svátkem Křtu Páně
- slavnostní zjevení Páně - 6. ledna

7. V den zasvěceného svátku a v neděli je křesťan - katolík povinen:

- pomodlit se Otčenáš a Zdrávas a ještě jednu modlitbu
- vykonat alespoň jeden dobrý skutek
- zúčastnit se mše svaté a nevykonávat žádnou zbytečnou práci

8. Zasvěcený svátek je:

25. prosince a 6. ledna
25. prosince a 1. ledna
24. prosince a 1. ledna

9. Cingulum je:

- název zvonku zavěšeného u sakristie
- šňůra nebo i pás látky, kterou je při liturgických úkonech přepásána alba
- výzva pro ministranty, aby zvonili

Modlíme se Otče náš

Před dvěma měsíci (než jsem „zchroml“ při autonehodě a byl nucen strávit 9 týdnů v nemocnici) jsme začali probírat modlitbu Páně. Úvahy o modlitbě jsme uzavřeli poukazem, že je nutné se modlit srdcem.

Podle sv. Tomáše Akvinského má dobrá modlitba dále splňovat pět podmínek:

1. Modlitba má být plná důvěry
2. Modlitba má být správná, to znamená, že máme Boha prosit o věci, které jsou pro nás opravdu dobré
3. Modlitba má být uspořádaná
4. Modlitba má být plná oddanosti Bohu
5. Modlitba má být pokorná

Mezi všemi modlitbami vyniká modlitba Páně, protože nejdokonaleji odpovídá pěti podmínkám, které se vyžadují pro modlitbu:

1. Důvěra. Modlitba má být plná důvěry. „Přístupme s důvěrou k trůnu milosti“ (Žid 4,16). Není pochyby, že modlitba Páně nám dává největší jistotu, protože jejím autorem je náš Přímluvce, o němž je řečeno: „Máme přímluvce u Otce, Ježíše Krista, spravedlivého.“ Proto říká sv. Cyprián: „Když tedy vidíme, že máme Ježíše Krista jako přímluvce u Otce, měli bychom používat slova svého přímluvce, když usilujeme o odpuštění svých hříchů.“

2. Správnost. Při modlitbě máme prosit o správné věci. Sv. Jan Damašský říká: „Modlit se znamená prosit Boha o vhodné věci.“ Často se stává, že nejsme vyslyšeni, protože prosíme o věci, které nejsou dobré: „Prosíte a nedostáváte, protože prosíte špatně“ (Jak 4,3). Není lehké poznat, po čem máme toužit a za co se modlit. Proto učedníci říkají Ježíšovi: „Pane, nauč nás modlit se“ (Lk 11,1). Ježíš sám je nyní naším Učitelem. Z toho vyplývá, že se modlíme nejsprávněji, když se modlíme, jak nás On sám naučil. Proto říká sv. Augustin: „Kdybychom se

vždy modlili správně a vhodně, neříkali bychom nic jiného než co je obsaženo v této modlitbě Páně.“

3. Řád. Modlitba má být uspořádaná, právě tak jako naše tužby mají být uspořádané. Správný pořádek je takový, že máme dávat přednost duchovnímu a nebeskému dobru před dobrem tělesným a pozemským: „Hleďte nejprve království Boží a jeho spravedlnost, a toto všechno vám bude přidáno.“ (Mt 6,33). V modlitbě Páně nejprve prosíme o nebeské věci a teprve potom o pozemské.

4. Oddanost Bohu. Zbožnost, oddanost Bohu, činí naši oběť modlitby přijatelnou Bohu. Často se však stává, že zbožnost se nám vytrácí, když se modlíme příliš dlouze. Proto Pán Ježíš upozorňuje, abychom se nemodlili příliš dlouze: „Když se modlíte, nebuďte přítom povídání“ (Mt 6,7). Sv. Augustin píše: „Nemodli se mnoha slovy, vždyť je to pozorná oddanost, která nám zajišťuje vyslyšení.“ Proto i modlitba Páně je krátká.

Zbožnost pramení z lásky k Bohu a k bližnímu, a tato obojí láska je naznačena v modlitbě Páně. Abychom vyjádřili svou lásku k Bohu, oslovujeme jej Otče, a abychom vyjádřili svou lásku k bližnímu, modlíme se všeobecně za všechny, když říkáme: „Otče náš... odpusť nám naše viny.“

5. Pokora. Modlitba má být pokorná. „Shlédl na modlitbu pokorného“ (Žalm 101,18). To je vidět v příběhu o farizeovi a celníkovi (Lk 18,10-14) a je to vyjádřeno slovy Judity: „Tys měl vždycky zalíbení v modlitbě člověka pokorného a tichého.“ Tutéž pokoru pozorujeme v modlitbě Páně, protože pravá pokora spočívá v tom, že vůbec nespolehneme na svou vlastní sílu, ale důvěřujeme, že všechny věci dostaneme z mocí Boží. Tak i Panna Maria, bez vlastní vůle, „služebnice Pána“ vyznává: „Veliké věci mi učinil ten, který je mocný.“ (Lk 1,49)

Aby nás sv. Tomáš ještě více povzbudil k dobré modlitbě, seznamuje nás s dobrodiním, jaké nám plyne z modlitby:

1. Modlitba je prostředkem proti zlu. Vysvobozuje člověka ze spáchaných hříchů. Tak se lotr na kříži modlil a dosáhl odpuštění: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji“ (Lk 24,23). Podobně se modlil celník a vrátil se domů ospravedlněn (Lk 18,4).

Modlitba také člověka osvobozuje od strachu před hříchem v budoucnosti a od těžkosti a zoufalství: „Má někdo z vás těžkosti? Ať se modlí,“ radí sv. Jakub (Jak 5,13). A vysvobozuje nás z moci pronásledovatelů a nepřátel: „Místo, aby mi spláceli mou lásku, mne pomlouvají; ale já jsem se uchýlil k modlitbě“ (Žalm 108,4).

2. Modlitba získává, po čem toužíme. „O cokoli budete prosit, věřte, že dostanete“ (Mk 11,24). A jestliže se nám nedostává toho, o čem se modlíme, pak je to buď nedostatkem naší vytrvalosti, protože se máme modlit stále a neochabovat (Lk 18,1), nebo je to proto, že prosíme o něco, co neprospívá naší spáse. Sv. Augustin říká: „Pán nám ze své štědrosti často nedává, o čem prosíme, aby nám udělil něco cennějšího.“ Příkladem toho je sv. Pavel, který třikrát prosil, aby Pán odňal osten z jeho těla, a nebyl vyslyšen.

3. Modlitba působí důvěrně přátelství s Bohem. Modlitba je prospěšná, protože jejím prostřednictvím se stýkáme s Bohem jako jeho důvěrní přátelé. Bohu samotnému je příjemná a On sám v ní má zalíbení: „Ať má modlitba k tobě stoupá jako kadidlo“ (Žalm 140,2).

(V příštím čísle, dá-li Bůh, se spolu se sv. Tomášem zamyslíme, co všechno mohou znamenat první dvě slova „Otče náš“).

O mariánské úctě

otec biskup Jaroslav Škarvada

Dnes není nikterak snadné se společně s jinými pomodlit modlitbu „Pod ochranu tvou“. Jeden se jí modlí po staru, druhý „breviářově“, třetí „kancionálově“. Toto zmatení jazyků není nešťastnější a mohlo by vést k tomu, že se lidé té modlitbě pomalu odnaučí. Daleko horší je ale zmatek vyvolaný různými knihami a poselstvími, podlouhými rozšiřovanými. Šíří to snad většinou lidé, kteří mají Pannu Marii rádi. Ti si však neuvědomují, jakého rouhání se dopouštějí, odvažují-li se klást na rty neposkrvněné Panny výroky, poselství a pseudoproroctví, která se zrodila v mysli lidí s bujnou a často nemocnou fantazií, fantazií, která není v souladu s láskou, jejíž pečeti je Kristův pokoj. To je snad neúčinnější metoda, jak mariánskou úctu zprofanovat a znehodnotit.

A přece je úcta k Matce Boží právě pro naši dobu tak nesmírně aktuální. Po všech těch falešných ideologiích, kterými jsou naše generace infikovány, vede k osobnímu vztahu s Bohem prostřednictvím té, která mu byla ze všech lidí nejbližší. Vzorem je nám v tom sám Svatý otec, který se nebojí dát se cele - totus Tuus - do rukou Panny Marie, aby se tak dostal cele i do náruče Boží. Kolik textů jeho promluv a rozjímání - vlastně všechny - je koncipováno v této tónině. Jak hluboký teologický podklad nám k tomu poskytuje závěrečná kapitola věroučné konstituce „Lumen gentium“. Není to dost materiálu pro mariánské meditace, pro modlitby a promluvy v duchu církve? V některých cizích jazycích vyšly a byly schváleny překrásné texty mariánských mší - ukázkou může být i u nás už přeložená preface o Panně Marii, Matce církve.

Díkuvzdání

Patříme do jedné církevní rodiny, a tak také prožíváme společně bolesti i radosti. Jednou velkou společnou radostí, nejen pro naši litoměřickou diecézi, byla minulý týden oslava 70. narozenin našeho otce biskupa Josefa.

A dnes, 13. listopadu 1996, jsme opět v Teologickém konviktu v Litoměřicích slavili. Nejen svátek sv. Anežky České a 7. výročí jejího svatořečení v Římě, ale také jsme při ranní mši svaté děkovali za 70 let života naší sestřičky Antoníny

ve. Nakonec i na našem knižním trhu se objevily solidní knihy, které komentují a rozvíjejí tyto podklady liturgické zbožnosti.

Panna Maria také zasáhla do historie našeho století. Lurdy, Fatima, La Saletta a vše s tím spojené, včetně té pozoruhodné souhry dat a událostí spojených s atentátem na Svatého otce, jsou důkazy mateřské něhy Nebeské královny vůči jejím dětem. Ale, pro lásku Boží a pro lásku k Panně Marii, neprofanujme tyto projevy její lásky a blízkosti falešnými poselstvími, které nejsou podloženy solidními důkazy ani schváleny církví. Pán Bůh má dost možností, aby prokázal, kde je jeho zásah, a dává nám dostatečná kritéria, abychom poznali, kde je klam a hysterie. Kdyby někdo prohlašoval za výroky nějakého slavného muže slova, která se zrodila v jeho vlastní fantazii, byl by usvědčen jako podvodník. Církev se vždy bránila tzv. apokryfům, protože si uvědomovala, jak jsou nebezpečné pro ryzost evangelia.

Pěstujme tedy s láskou a horlivostí pravou úctu k té, kterou blahoslaví a budou blahoslavít všechna pokolení. Berme často do ruky ty krásné texty, které nám poskytuje církev. Šířme modlitbu svatého růžence, která přináší tolik požehnání. Ale dávejme si pozor na mariánské „apokryfy“. Ty právě úctě k Panně Marii opravdu jen škodí. Držme se liturgie a učení církve. Kdo k nim něco přidá, tomu přidá Bůh ran popsanych v této knize, píše autor Apokalypsy (22,18). Vzorem nám zůstává Svatý otec, který - jako církev sama - patří cele Panně Marii v plnosti pravdy!

+ Jaroslav Škarvada

Listárna

aneb dopisy v koši nekončí

Názory otištěné v této rubrice se nemusí shodovat se stanovisky redakce.

Proč jsme anonymní?

V prvním čísle našeho diecézního měsíčníku byla na titulní stránce citována slova otce biskupa Josefa Koukla: „Naše diecéze je taková rodinná - není nás sice moc, ale tvoříme dobré společenství.“

Domníval jsem se a jsem o tom přesvědčen, že v rodinném prostředí není třeba podepisovat svůj příspěvek F.N., ale plným jménem. Ještě se bojíme z minulosti říci svůj názor? Nemusím mít vždy pravdu. Vzhledem k rodinnému společenství však mohu očekávat, že druhá strana můj názor vyvrátí slušně a neanonymně. Také se mi představí jako bratr František, či sestra Marie s příslušným příjmením.

Uvedením plného jména, příjmení, města či vesnice dávám příležitost, aby mne ten druhý mohl oslovit přímo, když už by si chtěl na mně tak říkajíc „smlsnout“. Do měsíčníku by se pak mohla dostat už jen věcná, emocí zbavená odpověď. Nebojme se bratří a sestry. Zbavením se anonymity budeme dále rozvíjet rodinné společenství naší diecéze.

František Němeček
Mladá Boleslav

z řeholní rodiny sv. Dominika. Svou obětavou službou v naší kuchyni mnoha generacím kněží v tichosti ukazuje „sladkými“ skutky své nasazení pro Krista na tom místě, které jí On světil. Děkujeme jí ze srdce za důkaz „lásky, která prochází žaludkem“ a přejeme, aby podle Božího plánu byla i nadále svým příkladným životem obětí a služby druhým vzorem pro budoucí služebníky církve.

Představení Teologického konviktu
v Litoměřicích

Zemřel P. Ivan Josef Peša OSA

V sobotu 9. listopadu se v Olešnici na Moravě rozloučili českolipští farníci se svým dlouholetým duchovním otcem P. Ivanem Josefem Pešou OSA. Znovu si připomenuli všechna léta, kdy otec Ivan v České Lípě působil.

Narodil se 23. prosince 1915 v Olešnici na Moravě, věčné sliby v augustiniánském řádu složil v roce 1939, po studiích na Univerzitě Karlově v Praze byl 29.6. 1940 kardinálem Kašparem vysvěcen na kněze. Působil ve farnosti u sv. Tomáše v Praze na Malé Straně, v letech 1943-47 v Dolním Ročově na Lounsku, pak znovu v Praze a 26.4. 1950 byl internován v Oseku. Tři roky byl zařazen u PTP a pak vykonával civilní zaměstnání v Brně.

Když mu byl navrácen státní souhlas, od 1.9. 1969 do roku 1992 působil v České Lípě. V tomto roce se vzhledem k těžké nemoci vrátil k příbuzným do Olešnice.

Českolipští farníci v těchto dnech vzpomínají víc než jindy na osobnost Kristova služebníka otce Ivana, který si svou skromností srdečností, obětavostí, ale i pevností získal srdce všech. I v nepříznivých podmínkách po r. 1970 se svými modlitbami i obětmi zasloužil o velké obrození náboženského života ve farnosti, o skutečně aktivní život dětí, mládeže, rodin i starších. Byl také dobrým hudebníkem, někdy zaskočil i k varhanám - a nelze nezpomenout toho, jak dokázal i po r. 1970 po celou dobu udržet páteční kytarové mše. Nešetřil své vlastní fyzické

síly při opravách celé řady kostelů na Českolipsku. Velmi mu záleželo na tom, aby Boží dům měl i hezký vzhled.

Českolipští farníci nemohou zapomenout na tohoto svého duchovní otce a jistě ho budou prosit, aby se

věku slečna Žofie, které také děkujeme za vše, čím po mnoho let otci Ivanovi ulehčovala jeho práci a celý život.

V. Fišerová

Poznal jsem otce Ivana až během jeho posledních dvou let v českolipské farnosti. Neznám jeho působení v plnosti, ale mohl jsem prožít jeho zralost. Když jsem u něj navštěvoval po svém obrácení katechumenát, nebyl jsem sice ještě rozhodnutý vstoupit přímo do katolické církve - on mne přesvědčil, byť o tom neřekl ani slovo. Přesvědčil mne - učinil mne svědkem svojí víry. Jeho víra byla bezmezná - nenechala se sevřít do žádných mezí a procházela vším, dobrým i zlým. Otec Ivan mě naučil hledat Boha za vším a neomezovat ho jen na něco. Stačilo jen, když vyprávěl o svém životě. Byl velmi pokorný a cítil jsem z něj něco velmi hlubokého. Bylo u něj tak dobře ...

Martin Pavel Nitsche

i dál u Otce v nebi přimlouval za českolipskou farnost a její další duchovní růst.

Vzpomínáme-li na vzácnou kněžskou osobnost, jakou byl otec Ivan, chtěli bychom při této příležitosti připomenout také tu tichou, nenápadnou službu těch, kdo pomáhají nést břemeno kněží. Na českolipské faře to byla a stále je i ve svém pokročilém

Po navrácení státního souhlasu působil v České Lípě. Kromě služby pastorační mnoho sil věnoval opravám kostelů. Z České Lípy obětavě zajišťoval a neúnavně pomáhal starému otci provinciálovi Řádu augustiánů Primesovi v Dolním Ročově při opravách kostela a budovy Borovny.

Marie Škaloudová